

Stasjonssjefen Jan Mayen

Saksbehandler, innvalgstelefon

Magne Hestem, 75 54 79 74

Att. Svein Idar Johansen

Dispensasjon til bruk av motorisert kjøretøy i forbindelse med uttransport av marint søppel - Jan Mayen naturreservat

Vi viser til søknad av 19.07.2021 om bruk av motorisert kjøretøy for uttransport av marint søppel i forbindelse med strandrydding på Jan Mayen.

Vedtak

Forsvaret v/ stasjonssjef for Jan Mayen, Svein Idar Johansen gis dispensasjon fra verneforskriften til bruk av motorisert kjøretøy til uttransport av marint søppel i forbindelse med strandryddeaksjon i Jan Mayen naturreservat. Vedtaket er gjort med hjemmel i § 6 i verneforskriften.

Følgende vilkår gjelder:

- Det kan benyttes lastebil med heisekran.
- Dispensasjonen er gjeldende fra vedtaksdato frem til og med 31. august 2021. Antallet turer fastsettes ikke, men det skal etterstrebis å kjøre så få turer som mulig.
- Det skal kjøres med god avstand rundt fredete kulturminner. Vi ønsker å minne om at det finnes mange fornminner og løse kulturminner på øya.
- Kjørerrute skal følge allerede eksisterende veier og kjørespør der mulig. Kjørerrute skal legges utenom eventuelt vegetasjonsdekke.
- Kjørerrute er angitt i vedlagt kart. Mindre justeringer kan foretas ved gjennomføringen for å ivareta hensyn som beskrevet over.

Klageadgang

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen er tre uker fra dette vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom Statsforvalteren i Nordland.

Bakgrunn

Stasjonssjefen på Jan Mayen ved Svein Idar Johansen søker om dispensasjon til bruk av motorisert kjøretøy i forbindelse med strandrydding i Jan Mayen naturreservat. Strandryddingen arrangeres i regi av, og med, utestasjonens ansatte. Tiltaket skal foregå i området Haugenstranda Nord og

nordover til Polarskjæret, samt fra Maria Musch og sørover til Polarskjæret. Det ønskes tillatt bruk av lastebil med kran for å kunne løfte ut storsekker med avfall samt tyngre marint avfall som garn og trålposer. Det opplyses at bruk av lastebil vil være den eneste praktisk mulige måte å få søppelet ut av verneområdet på. Tiltaket er planlagt å skje i løpet av periode slutten av juli til begynnelsen av august, når været tillater det. Området er også blitt ryddet i tidligere perioder og kjøringen vil følge kjente adkomstmuligheter til stranden.

Lovgrunnlag

Jan Mayen naturreservat ble opprettet ved kongelig resolusjon den 19. november 2010. Verneforskriften er tilgjengelig i sin helhet på www.lovdata.no. Statsforvalteren i Nordland er forvaltningsmyndighet. Følgende bestemmelser er relevante for saken:

Forskriftens § 3 – formålsparagrafen:

Formålet med fredningen er å bevare en tilnærmet uberørt arktisk øy og tilgrensende sjøområder, inkludert havbunnen, med særegent landskap, aktive vulkansystemer, spesiell flora og fauna og mange kulturminner, herunder spesielt sikre;

- *øyas storslåtte og unike landskap*
- *øyas egenartede vulkanske bergarter og landformer*
- *øya som et meget viktig leveområde for sjøfugl*
- *den nære sammenhengen mellom livet i havet og på land*
- *den særegne økologien som utvikles på isolerte øyer*
- *det historiske perspektivet som kulturminner fra alle hovedepokene i Jan Mayens historie representerer*
- *øya og tiliggende marint areal som et referanseområde for forskning.*

Etter § 4 pkt. 1.1 må det ikke iverksettes virksomhet som kan påvirke landskap, naturmiljø eller kulturminner. Både kulturminner, planter, dyr og andre levende organismer er vernet mot all form for skade og forstyrrelser og all ferdsel skal ta hensyn til dette etter § 4 pkt. 1.2 og 2.1 jfr. pkt. 4.1.

Kulturminner er definert som *alle spor etter menneskelig virksomhet i det fysiske miljøet, herunder transportmidler, byggverk og anlegg av enhver art* etter § 4 pkt. 3.1 jfr. pkt. 3.2 om automatisk fredete kulturminner.

Motorisert ferdsel er ikke tillatt på land i reservatet, men stasjonens transportutstyr er allikevel tillatt brukt på et antall veier og kjørespor angitt i kart vedlagt verneforskriften etter § 4 pkt. 4.5.

Forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon fra fredningsbestemmelsene «*når vitenskapelige eller særlige grunner for øvrig taler for det*» etter § 6 andre ledd. Dispensasjon kan allikevel bare gis «*dersom det omsøkte tiltak ikke strider mot fredningsforskriftens formål eller ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig*» etter § 6 femte ledd.

Begrunnelse

Det er en jevnlig påfylling av marint søppel til Jan Mayen. Derfor er rydding av strender oppført på tiltakslisten i forvaltningsplanen for Jan Mayen NR og er ønsket gjennomført årlig med en rullering på hvilke strender som ryddes. På grunn av de relativt store mengdene søppel som kan flyte i land vil det være mest effektivt å transportere dette med motoriserte kjøretøy ut av verneområdet. Det er også avgjørende for å få transportert ut tungt avfall som eksempelvis fiskegarn og trålposer.

Motorisert ferdsel er i utgangspunktet forbudt i reservatet, da dette kan ha negativ påvirkning på verneverdiene i form av forstyrrelser, slitasje og støy. Det er en stor andel faste og løse kulturminner

på øya og vegetasjonen er sårbar og med lang regenereringstid. Det er derfor satt krav om at det ikke skal kjøres over vegetasjon og det skal holdes god avstand til kulturminner. Personellet som er tilsatt ved utestasjonen har anledning til å benytte motoriserte kjøretøy på eksisterende veier og kjørespor omtalt i verneforskriften. Dispensasjonen omhandler derfor kun kjøring utenom disse traséene.

Den omsøkte kjøringen er i form av nyttetransport som utføres forbindelse med tiltak som er i tråd med forvaltningsplanen og ment å gagne naturverdiene i reservatet. Statsforvalteren mener derfor at kjøringen ikke er i strid med formålet i verneforskriften. Med de vilkår som er satt mener vi også at kjøringen ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig. På dette grunnlaget innvilges søknaden.

Merknad

I forbindelse med strandryddingen ønsker vi å minne om at det finnes mange kulturminner på øya og at det ikke alltid er lett å skille på hva som er eller ikke er et kulturminne. Ved tvilstilfeller anmoder vi om at gjenstanden/-e får ligge uforstyrret.

Med hilsen

Sveinung Bertnes Råheim (e.f.)
underdirektør

Magne Hestem
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

CYBERFORSVARET CYFOR Postboks 800 Postmottak 2617 LILLEHAMMER

